

Bestuurlijke agenda bij het faunabeheerplan Ganzen Noord-Holland 2025-2031

1.	Inleiding	2
2.	Standvogelpopulatie	2
	<i>Forse verhoging van de beheerinspanning op het juiste moment</i>	2
	<i>Vergroten mogelijkheden afzet ganzen</i>	3
	<i>Status Canadese gans</i>	3
3.	Trekvogelpopulatie	3
	<i>Internationale afspraken en inzet reduceren trekvogelpopulatie</i>	3
	<i>Bestaande rustgebieden beter benutten</i>	4
	<i>Verjagen</i>	5
4.	Schade	6
	<i>Het taxeren van schade aan grasland in oktober</i>	6
	<i>Onderbouwing adequaat gebruik</i>	6
5.	Vergroten kennis: effectiever worden in de uitvoering	7
	<i>Onderzoek verbeteren dierenwelzijn door verlagen aantal aangeschoten ganzen</i>	7
	<i>Onderzoek naar de relatie tussen Oostvaardersplassen en schade in Noord-Holland</i>	7
	<i>Onderzoek naar de relatie tussen ondervonden schade en trekvogelpopulatie</i>	8
	<i>Onderzoek verjagen</i>	8
	<i>Juveniel-telling</i>	8
	<i>Onderzoek: het in beeld brengen van (post-)ruitrek</i>	8
	<i>Onderzoek naar influx</i>	9
	<i>Monitoring verstoring in Natura 2000-gebieden</i>	9
	<i>Sturen van stand- en trekvogels ter voorkoming van vogelaanvaringen rondom Schiphol</i>	10
	<i>Hoe beïnvloeden ganzen het broedsucces van weidevogels</i>	10

1. Inleiding

Het faunabeheerplan Ganzen Noord-Holland 2025-2031 bevat een maatregelenpakket om de schade door ganzen aan landbouw en natuur te beperken en de vliegveiligheid te bevorderen. Dit pakket is gemaakt op basis van wetgeving, recente jurisprudentie en de meest recente beschikbare data en kennis.

Met dit faunabeheerplan levert de Faunabeheereenheid Noord-Holland (hierna: FBE) een bijdrage aan het behalen van de maatschappelijke doelen zoals die door de overheden zijn bepaald. Tijdens het opstellen van het faunabeheerplan zijn leemtes geconstateerd op het gebied van kennis-, data-, capaciteit- en beleid. Indien deze leemtes kunnen worden opgelost, kan de FBE aanvullend een fundamentele bijdrage leveren aan het bereiken van de maatschappelijke doelen.

Deze bestuurlijke agenda is daarom een aanvulling op het eerder vastgestelde faunabeheerplan Ganzen. De agenda wordt vastgesteld door het bestuur van de FBE, en aangeboden aan het college van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland. Uitvoering van de afspraken en onderzoeken zoals benoemd in deze agenda zal de uitvoering van het ganzenbeheer verbeteren. Het college van gedeputeerde Staten zal deze agenda gebruiken ter onderbouwing van de aanvraag voor de financiële middelen aan Provinciale Staten.

Hieronder worden de verschillende onderdelen van de agenda toegelicht.

2. Standvogelpopulatie

Forse verhoging van de beheerinspanning op het juiste moment

Om de maatschappelijke doelen te kunnen behalen is een sterke reductie van de standvogelpopulatie grauwe ganzen noodzakelijk. De grote winst van populatiereductie en daarmee gepaard gaande verlaging van de schade wordt niet bereikt door een maand meer of minder te beheren, maar door gedurende een beperkt aantal achtereenvolgende jaren een forse verhoging (75-100%) van de jaarlijkse reductie van de populatie te bewerkstelligen. Belangrijk is dat de focus daarbij ligt op de juiste periode, de beste locaties (inclusief een aantal Natura 2000-gebieden), en met gebruikmaking van de meest effectieve methoden. De pilot op Texel in 2024 heeft laten zien dat een dergelijke aanpak succesvol is, door een goede coördinatie, de inzet van alle betrokken partijen en aanvulling van de capaciteit. Tot tevredenheid van alle betrokken partijen is hier de beoogde verdubbeling van de jaarlijkse reductie daadwerkelijk gerealiseerd.

Met andere woorden: het huidige pakket aan maatregelen in combinatie met extra inzet van alle betrokken partijen kan ervoor zorgen dat in een relatief korte periode een substantiële reductie van het aantal standganzen grauwe gans kan worden bereikt en

daarmee een aanzienlijke verlaging van de schade. Door effectieve reductie hoeven er bovendien op termijn bovendien juist minder ganzen te worden gedood.

Actie: De provincie Noord-Holland spant zich in om, via de Staten, extra middelen vrij te maken om die verhoging van de inzet/capaciteit mogelijk te maken. De FBE spant zich in om met deze middelen een maximaal resultaat te behalen.

Vergroten mogelijkheden afzet ganzen

De ambitie om gedode ganzen zoveel als mogelijk in de voedselketen terecht te laten komen, wordt maatschappelijk breed gedeeld. Gezien de grote opgave moeten de schadebestrijders hierin ontzorgd worden.

Actie: De Faunabeheereenheid streeft ernaar om in samenwerking met de provincie Noord-Holland, de agrarische sector en terreinbeherende organisaties te zorgen dat er voorzieningen beschikbaar komen waar schadebestrijders gedode ganzen kunnen afleveren, voor zover alternatieve verwerkingsmethoden ontbreken (FBP A7.4).

Status Canadese gans

Wetgeving ten aanzien van de Canadese gans loopt achter bij de meest recente ecologische inzichten van deze soorten. Aanvankelijk werd de grote Canadese gans gezien als dwaalgast en daarom beschermd door zowel de Europese vogelrichtlijn (bijlage II/A) als de Omgevingswet. Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna (CDNA) beschouwt deze soort inmiddels echter als exoot. De beschermde status van deze soort behoeft dus aanpassing. De kleine Canadese gans werd en wordt niet gezien als inheems maar staat ook niet op de lijst van invasieve exoten. Zowel de grote Canadese gans als de kleine Canadese gans hybridiseren vermoedelijk met de inheemse grauwe gans en brandgans. Ze zijn daarmee een bedreiging voor de inheemse fauna. De beschermde status van Canadese gans zou daarom moeten worden herzien om beter aan te sluiten bij de laatste ecologische inzichten.

Actie: De provincie agendaert dit in haar regulier overleg met het Rijk, die de uitsluitende bevoegdheid heeft de betreffende wet- en regelgeving aan te passen.

3. Trekvogelpopulatie

Internationale afspraken en inzet reduceren trekvogelpopulatie

De agrarische sector heeft aangegeven ook in oktober schade te ondervinden van ganzen. Men wenst om die reden (meer) mogelijkheden tot bestrijding. Behalve standganzen zijn er in oktober echter ook trekganzen aanwezig. Trekganzen doorkruisen meerdere landen. Als

het beheer in deze landen niet gecoördineerd wordt, kan de gunstige Staat van Instandhouding van de soort niet gegarandeerd worden. Er is daarom op internationaal niveau afstemming nodig over het beheer van de verschillende trekpopulaties. De AEWA (African-Eurasian Migratory Waterbird Agreement) is hiervoor het platform.

Binnen AEWA maken landen afspraken over het beschermen van ganzen, en over het beheer van deze vogels ter voorkoming van schade aan landbouw en natuur en risico's voor de vliegveiligheid. Voor de grauwe gans en de brandgans is een International Single Species Management Plan opgesteld, waarbinnen ruimte is voor verdere afspraken tussen landen. Voor bijvoorbeeld de kolgans, die hier ook in de winter in grote aantallen aanwezig is, bestaat nog geen ISSMP. Voor al deze soorten moeten dus internationale afspraken gemaakt worden als kader voor eventueel winterafschot in Nederland, en dus ook Noord-Holland.

Actie: De provincie agendeert deze kwestie in AEWA-verband, via de reguliere overleggen met de andere provincies en het ministerie van LNV. De inzet hierbij is om dit vraagstuk internationaal op de onderzoeks- en uitvoeringsagenda's te krijgen.

Bestaande rustgebieden beter benutten

Nederland speelt een belangrijke rol in de opvang van ganzen die tijdens de winter van de noordelijk gelegen Europese gebieden naar het zuiden trekken. Daarom hebben Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland behalve Natura 2000-gebieden ook speciale gebieden aangewezen waar de trekganzen bescherming genieten en kunnen foerageren. Op deze manier kunnen de trekganzen, zoals grauwe gans, kolgans, brandgans en rotgans, voldoende kracht opdoen voor terugkeer naar hun broedgebieden.

Binnen de begrenzing van deze foerageergebieden is afschot van deze ganzen, als ondersteuning van verjaging, verboden op grond van de Omgevingsverordening Noord-Holland. Evenmin is vergunningsvrije schadebestrijding mogelijk. Deze situatie geldt voor de volgende periodes:

- 1 november tot 1 april voor de grauwe gans en de kolgans;
- 1 november tot 1 mei voor de brandgans;
- 1 november tot 1 juni voor de rotgans.

De agrarische sector heeft de dringende wens om in nader overleg met de provincie de periode van de winterrust wijzigen. Zij ervaren namelijk ook in de maand oktober forse schade en pleiten ervoor om – mogelijk als pilot – in de maand oktober buiten de bestaande rustgebieden ganzen te kunnen verjagen met ondersteunend afschot.

Verjagen

Verjagen en foerageergebieden

De redenering bij verjagen is dat een groep ganzen wordt verdeeld over meerdere percelen en dat zodoende de schade wordt gedeeld en per perceel acceptabel bevonden. Met name in de winter is er vanuit de agrarische sector behoefte om ganzen te verjagen. De winterpopulatie ganzen bestaat uit zowel trek- als standvogels. Zowel de praktijk als verschillende wetenschappelijke onderzoeken tonen aan dat het heel lastig is om de standvogelpopulatie grauwe ganzen effectief te verjagen. Zij keren nagenoeg direct weer terug naar het perceel waarvan ze zijn verjaagd. Voor de andere ganzensoorten, zowel trek- als standvogels, ligt dat iets anders, maar de grote lijn blijft hetzelfde: succesvol verjagen vraagt in alle gevallen een forse en langdurige inzet.

Verjagen betekent in veruit de meeste gevallen het verplaatsen van het probleem: ganzen moeten namelijk ergens eten. Verjagen kan de *individuele schade* van een agrariër verlagen, maar de meeste agrariërs willen natuurlijk niet de ganzen van hun buurman hebben. Het ongecoördineerd verjagen van ganzen (van boer A naar boer B en weer terug, enz.) zonder dat een alternatief foerageergebied beschikbaar is, leidt met de huidige forse populatie tot verhoging van de *totale schade* en dito verhoging van de maatschappelijke kosten. Verjagen levert daardoor géén bijdrage aan de maatschappelijke doelen.

Indien de wens is om verjagen toch in te zetten in een gebied waar de ganzen niet gewenst zijn, kan door middel van gecoördineerd verjagen gericht geprobeerd worden om de ganzen te verplaatsten naar een opvanggebied waar zij wel kunnen eten. Het verjaaggebied kan het formaat hebben van een polder van ca. 7.000-9.000 ha. Per verjaaggebied zal dan gekeken moeten worden naar welke opvang gebieden de ganzen effectief verjaagd kunnen worden, daarbij rekening houdend met de ligging van slaapplekken en de afstanden die zij doorgaans afleggen tussen slaap- en foerageerplaats.

Gezien de huidige omvang van de populatie ganzen zijn er op dit moment in Noord-Holland onvoldoende foerageergebieden beschikbaar, die ook nog eens op de juiste plek liggen. De wens is om te onderzoeken hoe het gecoördineerd verjagen in de verschillende regio's van Noord-Holland toch uitvoering kan krijgen.

Actie: Grondgebruikers organiseren samen enkele regionale pilots waarin ervaring opgedaan kan worden met gecoördineerd verjagen. Deze pilots zullen apart van het faunabeheerplan Ganzen vergund moeten worden. De pilots kennen daarom een eigen voorbereidings- en onderbouwingstraject omdat in dit geval geen sprake is van populatiereductie van standganzen, maar van een onderzoek naar de effectiviteit van gecoördineerd verjagen eventueel met ondersteunend afschot (i.e. de werkelijke geschoten aantallen blijven zeer gering). Op deze manier wordt inzicht verkregen in de verplaatsing

van ganzen na verjaging en de ontwikkeling van schade in omringende gebieden. De partners in het project bepalen met elkaar hoe inzet wordt vergoed.

4. Schade

Het taxeren van schade aan grasland in oktober

Vanuit de agrarische sector komen er signalen dat grasland in oktober ook schade oploopt van de stand- en trekvogelpopulatie. Op basis van de provinciale regels wordt er echter geen schade getaxeerd en uitgekeerd van najaarsgras. Daarom zijn er onvoldoende cijfers beschikbaar over de eventuele omvang van de eventuele schade.

Actie: Gezamenlijke inspanning van partijen om meer inzicht te krijgen in de schade die veroorzaakt wordt door trekganzen.

Onderbouwing adequaat gebruik

Om voor schadetegemoetkoming in aanmerking te komen is het nu nog noodzakelijk dat een schadeperceel tweemaal per week gemonitord wordt en dat bij aanwezigheid van ganzen er wordt verjaagd met ondersteunend afschot.

Verjagen op deze wijze blijkt echter juist voor meer schade te zorgen, zeker met de huidige aantallen. Met verjagen worden ganzen immers verplaatst van boer A naar boer B en van B naar boer C, enz. De energie die het vliegen van de opgejaagde ganzen kost, moet uiteindelijk weer gecompenseerd worden door meer te eten. Op die manier veroorzaakt verjagen dus juist méér totale schade. Het faunabeheerplan zet daarom in op het fors reduceren van een aantal populaties ganzen. In het faunabeheerplan is verjagen met ondersteunend afschot nog wel voorzien voor het voorkomen van schade aan kwetsbare gewassen. Dit betekent dat het niet meer mogelijk is om in alle situaties adequaat gebruik aan te tonen volgens de regels die de provincie daarvoor tot op heden hanteert.

Actie: De provincie zal in overleg met BIJ12 uitwerken op welke wijze kan worden omgegaan met de definiëring van adequaat gebruik, die past bij wat er conform het faunabeheerplan Ganzen Noord-Holland 2025-2031 in de praktijk mogelijk is en voldoet aan de hiervoor gestelde regels zoals landelijk is afgestemd. De Faunaspot app geeft in ieder geval nu al de mogelijkheid om alle activiteiten die zijn gericht op monitoring, preventie en verjagen (met en zonder ondersteunend afschot) te registreren. Hierbij zal ook een bureaustudie betrokken worden die nader ingaat op de (juridische) (on)mogelijkheden die er zijn om de gewaskeuze en inrichtingsmaatregelen te beïnvloeden.

5. Vergroten kennis: effectiever worden in de uitvoering

Met meer kennis over de samenstelling van de populatie en het ruimtegebruik kan eventueel beheer (in de breedste zin des woord) nauwkeuriger worden afgestemd op de maatschappelijke belangen en kan de inzet ook effectiever zijn waardoor maatschappelijke kosten tot een minimum worden beperkt. Zo kan met deze kennis in de toekomst bijvoorbeeld beter worden beoordeeld waar en wanneer de uitvoering van beheer de meeste impact heeft, zowel in Noord-Holland als in samenwerking met de andere provincies daarbuiten.

Actie: De provincie spant zich in om een (financiële) bijdrage te leveren om, naast de al bestaande activiteiten, uitvoering te (laten) geven aan de hierna genoemde onderzoeken en/of tellingen.

Onderzoek verbeteren dierenwelzijn door verlagen aantal aangeschoten ganzen

Belangrijk onderdeel van deze strategie is een sterkere focus op de meest effectieve inzet van afschot, en op het verminderen van het percentage aangeschoten ganzen (crippling rate). Het doel is om het aantal ganzen dat rondvliegt met hagel in het lichaam, te verlagen. De FBE en de provincie Noord-Holland blijven daarom bijdragen aan het onderzoek naar het voorkomen van crippling. In Denemarken is een succesvol opleidingsprogramma ontwikkeld. De FBE zal het initiatief nemen om eenzelfde soort programma te (laten) ontwikkelen, waar nodig aangepast aan de situatie in Nederland.

Onderzoek naar de relatie tussen Oostvaardersplassen en schade in Noord-Holland

Bij het maken van het faunabeheerplan Ganzen 2025–2031 is meer wetenschappelijke informatie beschikbaar gekomen over de relatie tussen ganzen uit de Oostvaardersplassen en de aantallen ganzen in andere provincies. Zo blijken ganzen uit de Oostvaardersplassen ten minste voor een deel te foerageren in Noord-Holland. Uit de beheerpraktijk kwamen al langer signalen over ganzen uit de Oostvaardersplassen die de oversteek maken naar Noord-Holland. Dit kan nu ook bevestigd worden met, zij het beperkte, historische data. Dit biedt een aanvullend perspectief op het bereiken van de maatschappelijke doelen en het verbeteren van de organisatie van populatiereductie. Het is van belang om met de meest recente data nieuwe data-analyses uit te voeren naar de actuele situatie. Daarnaast moeten de huidige data worden aangevuld door in deze omgeving meer ganzen van individueel herkenbare ringen te voorzien, en eventueel van GPS-zenders. Met de uitkomsten hiervan kan besloten worden of gezamenlijk beleid van de provincie Noord-Holland en de provincie Flevoland noodzakelijk is en kan de uitvoering met elkaar afgestemd worden.

Onderzoek naar de relatie tussen ondervonden schade en trekvogelpopulatie

Vanuit de agrarische sector zijn er signalen dat grasland ook in de wintermaanden substantiële schade oploopt van de in de winter aanwezige populatie ganzen. De signalen gaan over opbrengstverlies door verslemping, vervuiling en het herhaaldelijk kort afgrazen van groeipunten, wat leidt tot een groeiachterstand in het voorjaar. Een uitgestelde eerste snede kan bovendien leiden tot kwaliteitsverlies, en daarnaast tot een verlate, en daardoor verminderde, laatste snede.

Er is echter geen bestaand onderzoek dat deze signalen bevestigt en op basis waarvan beheermaatregelen kunnen worden onderbouwd. De provincie Noord-Holland neemt samen met de FBE en de agrarische sector het initiatief om onderzoek te laten doen naar schade door winterbegrazing. Dergelijk onderzoek geeft inzicht in hoeverre er sprake is van opbrengstderving tijdens het groeiseizoen dat volgt uit herfst- en winterbegrazing.

Onderzoek verjagen

In Noord-Holland zijn rustgebieden ingesteld, maar is in de winterperiode niet actief en gecoördineerd naar deze gebieden verjaagd. Als dit beleid wordt gewijzigd is het ook noodzakelijk meer kennis op te doen over waar verjaagde ganzen precies heen trekken, hoelang ze daar verblijven en of de totale schade ook daadwerkelijk afneemt. In het kader van de vliegveiligheid moet ook worden onderzocht of verjaging en populatiereductie niet leiden tot een toename van het aantal baankruisingen. Daarvoor is het noodzakelijk dat een deel van de ganzen uit die regio wordt voorzien van ringen of zenders en dat onderzoek wordt gefaciliteerd.

Juveniel-telling

De informatie over de reproductie van grauwe ganzen en brandganzen kan worden verbeterd door jaarlijks, bij voorkeur in augustus, verspreid door de provincie juveniel-tellingen uit te voeren. Via steekproefsgewijze bepaling van het aantal jonge dieren in de populatie wordt het inzicht in de (eventueel veranderende) reproductie verbeterd. Daarmee kunnen de beheerinspanning en capaciteit beter worden ingeschat, en kunnen bovendien ook de resultaten van het beheer worden gemeten.

Onderzoek: het in beeld brengen van (post-)ruitrek

Het is belangrijk om bewegingen van ruiende en lokale ganzen in kaart te brengen, met name rondom de meest schadegevoelige landbouwgebieden, natuurgebieden, en gebieden met risico's voor de vliegveiligheid. Het gaat hierbij voornamelijk om grauwe ganzen, die op dit moment de meeste schade en risico's veroorzaken in Noord-Holland.

In natuurgebieden is het van belang om de herkomst van ruiende vogels te bepalen. Zijn dit lokale broedende vogels, of trekken deze vogels hierheen vanuit het buitenland? Welke

vogels worden geraakt door ruivangsten? Hiervoor is het nodig om in deze gebieden ruiende vogels te vangen, van ringen en eventueel GPS-zenders te voorzien, en weer los te laten, om vast te stellen waar zij de rest van het jaar doorbrengen.

Ook op agrarische velden is het van belang om te weten waar de ganzen vandaan komen die in de zomer schade toebrengen, zodat beheer gericht kan zijn op de juiste populatie. Er zijn indicaties van een post-ruitrek naar Noord-Holland toe: ganzen trekken na de rui uit andere gebieden naar Noord-Holland om daar op agrarisch grasland te grazen en weer op krachten te komen. Deze vogels worden vervolgens tijdens de julitellingen geteld. Deze ganzen kunnen gevangen worden met kanon- of klapnetten om hen te voorzien van ringen en/of GPS-zenders. Waar nodig worden hiervoor onderzoeksvergunningen aangevraagd.

Met meer kennis kan nog beter worden ingeschat of en zo ja, welke maatregelen noodzakelijk zijn om schade en risico's te beperken. En kunnen de ruivangsten nog effectiever worden ingezet.

Onderzoek naar influx

Tot nu toe is het niet gelukt schade aan landbouw en natuur en risico's voor de vliegveiligheid substantieel te reduceren. Een van de mogelijke oorzaken daarvoor is de toestroom van ganzen op regionaal niveau (bijvoorbeeld tussen de Waddeneilanden), of zelfs op internationaal niveau. Dit inzicht wordt zowel door de grondeigenaren, grondgebruikers, uitvoerders als wetenschappers onderschreven. Daarnaast is het mogelijk dat bij het verhogen van de inzet op populatiereductie in Noord-Holland ganzen uit andere provincies de vrijgekomen broedplekken opvullen waardoor het beheer minder effectief is.

Onderzoek naar geringde ganzen in de komende beheerperiode zal meer duidelijkheid geven over de grootte van deze effecten van influx. Dit kan inzicht verschaffen in de noodzaak van aanvullende regelingen, bijvoorbeeld provincie-overstijgende maatregelen zoals verjagen of populatiereductie.

Monitoring verstoring in Natura 2000-gebieden

Voor het beheer in Natura 2000-gebieden zijn passende beoordelingen opgesteld waarbij gebruik is gemaakt van de beschikbare wetenschappelijke kennis. Op basis daarvan wordt sinds kort uitvoering gegeven aan het ganzenbeheer in deze Natura 2000-gebieden. Om significante negatieve effecten aan andere natuurwaarden in die gebieden uit te sluiten dienen uitvoerders zich te houden aan verschillende voorschriften. Door in de komende jaren de uitvoering van het ganzenbeheer in deze gebieden gepaard te laten gaan met gericht onderzoek naar eventuele verstoring kan wetenschappelijke kennis worden aangevuld en het beheer worden geoptimaliseerd.

Sturen van stand- en trekvogels ter voorkoming van vogelaanvaringen rondom Schiphol

Het minimaliseren van het aantal ganzen rondom Schiphol gebeurt door zowel te verjagen als door het doden van ganzen. Het is daarbij van belang te weten wat hoe het gedrag van ganzen kan worden beïnvloed. Zowel stand- als trekganzen passeren namelijk het luchtruim van Schiphol, en gebruiken de aantrekkelijke foerageer- en slaaplocaties in de omgeving om te pleisteren. Om het risico op aanvaringen verder te verkleinen is het dus belangrijk om meer te weten over het gedrag van vogels rondom Schiphol.

Een meer gerichte aanpak kan ontwikkeld worden als er meer bekend is van de dispersie-afstanden en vlieghoogtes van ganzen. Onderzoek kan worden gedaan aan de hand van ring-, zender- en radargegevens. Dit kan duidelijkheid opleveren over zones die ecologisch relevant zijn. Zo kan bepaald worden welke slaap- rui- en broedlocaties een werkelijk risico vormen voor de vliegveiligheid. Op basis hiervan kan nog meer gericht beleid en uitvoering plaatsvinden van de verschillende programma's (ruimtelijke inrichting, populatiereductie etc.). Partijen agenderen deze onderzoeksvragen in het overleg met het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat en Schiphol.

Hoe beïnvloeden ganzen het broedsucces van weidevogels

Er zijn al verschillende studies gedaan naar de effecten van ganzen op weidevogels, maar de conclusies hieruit zijn niet eenduidig. Dit heeft meerdere oorzaken. Ganzen en weidevogels hebben een voorkeur voor dezelfde soort habitat, waardoor de aanwezigheid van de een samenvalt met de aanwezigheid van de ander. Het broedsucces van weidevogels is laag, maar dat er veel ganzen in de omgeving aanwezig waren betekent nog niet dat dat daar de oorzaak van is. Verder zijn er veel verschillende soorten weidevogels die niet allemaal dezelfde voorkeuren en leefgewoontes hebben.

Nagegaan dient te worden of de relatie tussen ganzen en weidevogels beter kan worden aangetoond. Er zal contact worden gezocht met onderzoekers die ervaring hebben met weidevogels om de haalbaarheid van een onderzoek te bepalen en zo ja, welke aanpak dan het beste gekozen kan worden, zodat de resultaten daadwerkelijk tot nieuwe inzichten leiden.

Apparatuur die van een afstand informatie kan verzamelen over de interacties tussen ganzen en weidevogels is hierbij waarschijnlijk onmisbaar. Denk hierbij aan wildcamera's en geluidsopname-apparatuur. Ook zal het onderzoek op grote schaal moeten plaatsvinden, om voldoende gebieden met weidevogelnesten over te houden waar wel succesvol jongen worden grootgebracht, en zo de gebieden met elkaar kunnen worden vergeleken. Omdat hierin ook veel jaar-tot-jaar variatie zit, moet worden gedacht aan een meerjarig onderzoek. Ook dit vereist dat er goed wordt nagedacht over de uitvoering, om te zorgen dat de kosten, tijd en energie goed besteed zijn. Daar waar mogelijk zullen koppelkansen worden gezocht met andere (lopende) onderzoeken in het kader van predatie.